

Afgørelse om godkendelse af grænseoverskridende marked for frekvenskontrolreserver

RESUMÉ

Energinet har i lighed med transmissionssystemoperatørerne (TSO) i Belgien, Frankrig, Nederlandene, Schweiz, Tyskland og Østrig anmeldt et forslag til etablering af et fælles marked for frekvenskontrolreserver (FCR). Der er tale om et allerede eksisterende marked, der er blevet anmeldt til godkendelse efter balanceforordningens (forordning 2017/2195, herefter EBGL) artikel 33, efter at være blevet tilpasset bestemmelserne i EBGL.

Samtidigt har TSO'erne anmeldt en anmodning om fravigelse af bestemmelsen i EBGL artikel 34, der giver aktiverede aktører adgang til at overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet til andre aktører. TSO'erne ønsker ikke, at denne overførsel skal kunne finde sted på tværs af landegrænser.

Denne afgørelse omhandler alene reglerne for markedet og ikke aktiv dansk deltagelse på markedet. Denne konstruktion skyldes, at der i skrivende stund ikke er adgang til at udveksle FCR på den dansk-tyske grænse, blandt andet grundet EU-Kommissionens undersøgelse af den tyske TSO TenneTs begrænsning af overførselskapaciteten på grænsens forenelighed med den europæiske konkurrencelovgivning¹. Forsyningstilsynet forventer at Energinet vil anmelde dansk deltagelse på markedet, når vilkårene for dansk deltagelse bliver kendt.

Forsyningstilsynet godkender det anmeldte markedsdesign samt fravigelsen af kravet om at give aktiverede aktører adgang til at overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet til andre aktører.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender det anmeldte forslag fra Energinet til regler og processer for udveksling af frekvenskontrolreserver.

Forsyningstilsynet godkender tillige anmodningen fra Energinet om fravigelse af artikel 34 i balanceforordningens (forordning 2017/2195, herefter EBGL). Dette medfører, at

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2122_en.htm

aktiverede aktører fratages adgangen til at overføre deres forpligtelse til levering på tværs af landegrænser.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Energinet har ansvaret for balanceringen af det sammenhængende elnet og foretager indkøb af balanceringsydelse til at foretage denne balancering. Den primære reserve, Energinet anvender til balanceringen af nettet i DK1 (Jylland og Fyn), er frekvenskontrolreserver (FCR).

FCR er en hurtigt aktiveret reserve og aktiveres automatisk ved fravigelser af frekvensen i kontrolområdet DK1. Volumen af Energinets indkøb af FCR i DK1 er dimensioneret i synkronområdeaftalen for det centraleuropæiske synkronområde, mens indkøbet foretages nationalt, efter danske regler.

Energinet ønsker at deltage i det frivillige FCR-marked, der er etableret af TSO'erne i Belgien, Frankrig, Nederlandene, Schweiz, Tyskland og Østrig. Energinets deltagelse vil muliggøre både Energinets indkøb af FCR på en fælles platform og give danske aktører mulighed for at byde ind på den fælles platform.

Der er en fungerende markedsplatform for FCR, men efter ikrafttrædelsen af EBGL er det nødvendigt, at markedsplatformen genanmeldes og godkendes af de berørte nationale regulerende myndigheder.

Den 26. april 2018 anmeldte Energinet, i lighed med involverede TSO'er fra de øvrige lande i samarbejdet, et forslag til metode for udveksling og anskaffelse af FCR efter EBGL artikel33, samt et tilknyttet forslag om at forbyde aktiverede leverandører af FCR, deres adgang til at overføre deres forpligtelse til at levere FCR efter EBGL artikel34.

På baggrund af indsigelse fra særligt tyske markedsdeltagere til det foreslåede tidspunkt for overgang til daglige auktioner og en efterfølgende ændringsanmodning fra de nationale regulerende myndigheder, jf. EBGL artikel6, stk. 1, anmeldte Energinet indsendte en ændret metode den 18. oktober 2018.

Der er et ønske fra de øvrige deltagende landes TSO'er og nationale regulerende myndigheder om, at Forsyningstilsynet ikke skal foretage en separat godkendelse af markedet, når Danmark forventeligt får adgang til at handle på markedet efter afslutningen af EU-Kommissionens undersøgelse af, hvorvidt den tyske TSO TenneTs har handlet i strid med europæiske konkurrencelovgivning ved at begrænse overførselskapaciteten på den dansk-tyske grænse². Energinet har derfor anmeldt markedsdesignet, før der eksisterer mulighed for aktiv deltagelse, og der derfor foreligger et godkendt markedsdesign ved en åbning for udveksling over den dansk-tyske grænse.

---

² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2122_en.htm

Energinet er formelt medlem af det frivillige samarbejde og har deltaget i udviklingen af markedet, på lige fod med de øvrige landes TSO'er. Forsyningstilsynet har deltaget i arbejdsgruppemøderne på lige fod med de øvrige nationale regulerende myndigheder.

I denne afgørelse behandles der to indbyrdes forbundne anmeldelser. Den primære anmeldelse er en anmeldelse af et forslag til regler og processer, der skal gælde for det foreslåede FCR-marked, som DK1 skal deltage i. Den anden anmeldelse er en anmeldelse om at tillade TSO'erne at fravige de aktiverede markedsaktørers ret til at overføre deres forpligtelse til at levere FCR til en anden aktør, jf. EBGL artikel 34.

Nærværende afgørelse vedrører kun det anmeldte markedsdesign for det fælles FCR-marked og spørgsmålet om fravigelse fra kravet i EBGL artikel 34 er ikke en godkendelse af Energinets deltagelse i markedet. Energinets deltagelse forudsætter en efterfølgende metodeanmeldelse fra Energinet og Forsyningstilsynets godkendelse deraf.

Energinets deltagelse på markedet vil således være genstand for en separat afgørelse, der vil inddrage adgangen til udveksling på den dansk-tyske grænse. Når denne afgørelse ikke omhandler Energinets adgang til at deltage, skyldes det, at der i skrivende stund endnu er usikkerhed om, hvilke vilkår der kommer til at gælde for udveksling af elektricitet på den dansk-tyske grænse.

ENERGINETS INDKØB AF FCR I DK1

Energinets behov for FCR i DK1 er 20 MW op- og nedregulering (+/-), der indkøbes gennem daglige auktioner.

Auktionen af FCR afholdes én gang dagligt for det kommende driftsdøgn. Døgnet udbydes i seks blokke af fire timers varighed. Markedet lukker for bud klokken 15.00 dagen før driftsdøgnet, men aktørerne har mulighed for at ændre deres fremsendte bud frem til markedslukning.

Leverancen af FCR kan foregå fra enkelte enheder eller sammensættes af flere produktions- eller forbrugsenheder, så længe den samlede leverance lever op til kravet om responshastighed, og systemet til sammensætning af enhederne er godkendt af Energinet.³

DET ANMELDTE MARKEDSDESIGN

Det anmeldte markedsdesign er anmeldt i henhold til EBGL 33.

Markedet baseres på en TSO-TSO model, hvor den købende TSO får leveret FCR fra den TSO, hvor den aktiverede balanceansvarlige aktør har hjemme. Den enkelte TSO

---

³ Kilde: <https://energinet.dk/EI/Systemydelser/indkob-og-udbud/Krav-til-systemydelser>

modtager buddene fra markedsaktørerne i sit område og melder dem ind på den fælles "common merit order list" (CMOL). TSO'erne afregner med hinanden. TSO'en for området, hvor den aktiverede aktør har hjemme, afregner efterfølgende med aktøren.

Auktionen vil blive afholdt ugentligt frem til og med 30. juni 2019, og med produkter af en uges varighed. Auktionen for den kommende uge vil blive afholdt tirsdage, med deadline for bud klokken 15.00. Markedet åbner fredagen før tirsdagens auktion klokken 12.00.

Pr. 1. juli 2019 tager markedet første skridt i retning af daglige auktioner og går over til markedsåbning fjorten dage før leveringsdagen (D-14) og markedslukning klokken 15.00 efter følgende skema, der er indeholdt i Energinets anmeldelse.

Gate Closure Time 15.00	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag
Levering	onsdag	torsdag	fredag	lørdag og søndag	Mandag og tirsdag

Aktørerne får besked om aktivering klokken 16.00 på dagen, hvor markedet lukker. På dette tidspunkt går markedet også over til produkter af én dags varighed.

Pr. 1. juli 2020 vil markedsåbningen ske fjorten dage før leveringsdøgnet, med deadline for budgivning klokken 08.00 D-1 og besked om aktivering 08.30 D-1. På dette tidspunkt vil produktet tillige være på fire timer, dvs. driftsdøgnet deles op i seks lige store dele.

Frem til og med 30. juni 2019 kan der kun handles udelelige bud på markedet. Markedet tillader ikke "eksklusive bud" dvs. situationer hvor aktørerne byder flere bud ind i en samlet pakke, men hvor kun ét af budene kan aktiveres. Minimumsbudstørrelsen er på 1 MW, og budopløsningen er tillige på 1 MW.

Fra 1. juli 2019 tillades delelige og udelige bud. Udelelige bud må maksimalt være på 25 MW, og der vil fortsat være minimumsbudstørrelse og opløselighed på 1 MW.

Buddene, der indgår på CMOL, fordeles på baggrund af markedets allokering algoritme. Input til algoritmen er budene med oplysninger om volumen, delbarheden af budene, pris, perioden, buddene kan leveres i, hvilken TSO der byder ind og behovet i det enkelte land.

Den overordnede funktion for algoritmen er at minimere den samlede fælles omkostning til indkøb.

Algoritmen opererer inden for en række overordnede principper:

- a) Import- og eksportbegrænsninger for de enkelte lande.
- b) Den samlede mængde indkøbt FCR er lig med, eller større end, den samlede efterspørgsel (overindkøb af kapacitet tillades, hvis det reducerer de samlede omkostninger). På samme måde accepteres udelelige bud, hvis det reducerer

de samlede omkostninger, og dette ikke fører til, at der afvises bud, der ellers ville blive aktiveret

- c) Respektere udelelige bud
- d) Hvis der er enslydende bud, så aktiveres det først indkomne bud først.
- e) Hvis der er flere lige gode løsninger til at dække et områdes behov, så har bud fra det pågældende område prioritet. Dette er for at undgå unødigt udveksling over grænserne, men med respekt af punkt d).
- f) Hvis der er flere lige gode løsninger efter at punkterne a til e er blevet afvejet, så vælges den løsning, som algoritmen først kommer frem til.

Til og med 30. juni 2019 afregnes leverandørerne pay-as-bid, dvs. aktiverede aktører modtager den pris, de har budt ind til. Fra 1. juli 2019 går markedet over til marginalpristfastsættelse, hvor alle aktiverede aktører modtager den højest aktiverede pris.

Prisen fastsættes under hensyn til begrænsninger på overførselskapaciteten, hvilket betyder, at der i praksis sættes en marginalpris for hvert enkelt land. Hvis der er ledig kapacitet mellem lande, vil disse have samme pris. Kapaciteten begrænses forlods kun af de import/eksport restriktioner efter forordning 2017/1485 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer, bilag VI. Disse er fastsat af hensyn til sikker systemdrift.

ANMELDELSE AF ANMODNING OM FRAVIGELSE AF EBGL ARTIKEL 34.

Energinet har anmeldt en anmodning om at fratage markedsaktørerne adgang til at overføre deres balanceringskapacitetsforpligtelse på tværs af landegrænser for det anmeldte FCR-marked pr 1. juli 2019.

Anmeldelsen er sendt inden for ét år af EBGLs ikrafttræden, og markedet vil på tidspunktet for fravigelsens ikrafttræden være på mindre end én uges varighed. TSO'erne angiver derfor, at kravene for at fravige artikel EBGL 34 er opfyldt.

Dansk Energi har i sit høringssvar udtalt sig kritisk om anmodningen, da den efter Dansk Energis vurdering er i modstrid med de grundlæggende hensigter bag etableringen af et fælles marked. Dansk Energi har tillige anført, at adgangen til at overføre kapacitetsforpligtelser er et centralt element i integrationen af de europæiske balance-markeder.

GODKENDELSER EFTER EBGL

To eller flere TSO'er, der er villige til at udveksle balanceringskapacitet, skal udforme et forslag til harmoniserede regler for udvekslingen. Dette forslag skal anmeldes til de nationale regulerende myndigheder i det geografiske område hvor udvekslingen skal finde sted, jf. EBGL artikel 33, stk. 1,

Efter EBGL artikel 5, stk. 3, litra d, skal anmodninger efter EBGL artikel 34, om at fratage markedsaktører retten til at overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet, godkendes af alle nationale regulerende myndigheder i den berørte region. De deltagende nationale regulerende myndigheder finder, at anmodningen efter EBGL artikel 34 opfylder de formelle krav for hvad en anmeldelse skal indeholde, se det vedlagte "approval document" (bilag 3).

SAGENS PARTER

På baggrund af metodeanmeldelsens indhold, og de indkomne svar på Forsyningstilsynets offentlige høring af metodeanmeldelsen, har Forsyningstilsynet vurderet, hvem der kan anses som part i sagen i forvaltningsretlig forstand.

Forvaltningsloven tillægger en række beføjelser i forbindelse med behandling af en sag og en sags afgørelse til "den, der er part" i den pågældende sag.

Forvaltningsloven indeholder imidlertid ikke en definition af partsbegrebet. Med støtte i forarbejderne til forvaltningsretten antages det dog i den juridiske litteratur og i praksis, at partsbegrebet i afgørelsessager omfatter: ansøgere, klagere, og andre med væsentlig og individuel interesse i sagens udfald.

Det er Energinets koncern-moderselskab (den selvstændige offentlige virksomhed, SOV), der har sendt metodeanmeldelsen til Forsyningstilsynet. Efter Forsyningstilsynets vurdering vil Energinet Elsystemansvar A/S være eneindkøber på et marked for FCR som led i varetagelsen af sin opgave med at varetage systemsikkerheden.

Da Energinet Elsystemansvar A/S er den virksomhed, der i praksis bliver berørt af det anmeldte marked, er det Forsyningstilsynets vurdering, at Energinet Elsystemansvar A/S er part i forvaltningsretlig forstand.

Der findes et større antal af potentielle leverandører af FCR i DK1, og det vurderes derfor ikke, at der findes markedsaktører med en væsentlig og individuel interesse i sagens udfald.

Forsyningstilsynet anser derfor alene Energinet Elsystemansvar A/S som part i sagen i forvaltningsretlig forstand.

Energinet moderselskabet (selvstændig offentlig virksomhed- SOV) har som moderselskab alene en indirekte økonomisk interesse i sagen. Forsyningstilsynet vurderer, at denne interesse ikke er tilstrækkelig væsentlig til, at Energinet SOV er part i forvaltningsretlig forstand. Forsyningstilsynet noterer, at SOV er partsrepræsentant for datterselskabet, Energinet Elsystemansvar A/S.

HØRING

Forsyningstilsynet havde Energinets anmeldelse i offentlig høring i perioden 23. maj-15. juni 2018, og modtog i denne ét høringssvar, fra Dansk Energi.

Dansk Energi er overordnet positivt stemte for dansk deltagelse i et fælles marked for FCR, men opfordrer til færre implementeringsskridt, og at der arbejdes for muligheden af asymmetriske produkter. Dansk Energi er desuden imod forslaget om at fratage markedsaktører adgang til grænseoverskridende overførsel af balanceringsforpligtelser.

Spørgsmålet om aktørernes adgang til at overføre deres forpligtelser er behandlet nærmere nedenfor.

RETSGRUNDLAG

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/2195 AF 23. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR BALANCERING AF ELEKTRICITET

Artikel 3 fastlægger forordningens formål og overordnede principper for dens anvendelser

1. Denne forordning har til formål at:
  - a) fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
  - b) øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder
  - c) integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden
  - d) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent
  - e) sikre, at anskaffelse af balancerings tjenester er retfærdige, objektive, gennemsigtige og markedsbaserede, undgår urimelige hindringer for nye aktører, øger likviditeten på balancemarkederne og forhindrer konkurrenceforvridning på det indre marked for elektricitet
  - f) fremme deltagelse af prisfleksibelt elforbrug, herunder aggregations anlæg og energilagring, og sikre, at de konkurrerer med andre balancerings tjenester på lige vilkår og om nødvendigt handler uafhængigt, når de forsyner et enkelt forbrugs anlæg
  - g) øge andelen af vedvarende energikilder og fremme opfyldelsen af EU's mål om udbredelse af produktionen af vedvarende energi.
2. Når denne forordning anvendes, skal medlemsstaterne, de relevante regulerende myndigheder og systemoperatørerne:
  - a) anvende proportionalitetsprincippet og princippet om ikke-diskrimination
  - b) sikre gennemsigtighed
  - c) anvende princippet om optimering mellem den højeste samlede effektivitet og de laveste samlede omkostninger for alle involverede parter
  - d) sikre, at TSO'er så vidt muligt anvender markedsbaserede mekanismer med henblik på at sikre netsikkerheden og -stabiliteten
  - e) sikre, at udviklingen af forward-, day-ahead- og intraday-markederne ikke bringes i fare
  - f) respektere det ansvar, der er pålagt den relevante TSO med henblik på at sikre systemsikkerheden, herunder i henhold til kravene i national lovgivning
  - g) høre de relevante DSO'er og tage højde for eventuelle virkninger for deres systemer
  - h) tage højde for anerkendte europæiske standarder og tekniske specifikationer.

Artikel 5, stk. 1 fastsætter de nationale nationale regulerende myndigheders godkendelse af TSO'ernes metoder:

De enkelte relevante regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 37 i direktiv 2009/72/EF skal godkende de vilkår, betingelser og metoder, som TSO'er udarbejder i henhold til stk. 2, 3 og 4.

Artikel 5, stk. 3, litra b og d, foreskriver godkendelse fra samtlige regulerende myndigheder i en berørt region for udveksling af balanceringskapacitet og fravigelse af artikel 34:

Artikel 5, 3:

Forslagene til følgende vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle regulerende myndigheder i den berørte region:

b) fastsættelse af fælles og harmoniserede regler og processer for udveksling og anskaffelse af balanceringskapacitet, jf. artikel 33, stk. 1, i det geografiske område, som omfatter to eller flere TSO'er, der udveksler eller er villige til at udveksle balanceringskapacitet gensidigt

d) Undtagelsen, hvormed leverandører af balancerings tjenester ikke tillades at overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet, jf. artikel 34, stk. 1, i det geografiske område, hvor balanceringskapacitet er anskaffet

Artikel 33 omhandler TSO'ers udveksling af balanceringskapacitet:

Artikel 33

1. To eller flere TSO'er, der udveksler eller er villige til at udveksle balanceringskapacitet gensidigt, skal udforme et forslag til fastsættelse af fælles og harmoniserede regler og processor for udveksling og anskaffelse af balanceringskapacitet under overholdelse af de i artikel 32 fastsatte krav.
2. Med undtagelse af de tilfælde, hvor TSO-BSP-modellen anvendes i henhold til artikel 35, skal udveksling af balanceringskapacitet altid ske på grundlag af en TSO-TSO-model, hvor to eller flere TSO'er fastlægger en metode til fælles anskaffelse af balanceringskapacitet under hensyntagen til den tilgængelige overførselskapacitet og driftsbegrænsningerne i del IV, afsnit VIII, kapitel 1 og 2, i forordning (EU) 2017/1485.
3. Alle TSO'er, der udveksler balanceringskapacitet, skal indsende alle bud på balanceringskapacitet fra standardprodukter til funktionen vedrørende optimering af kapacitetsanskaffelse. TSO'er må ikke ændre eller tilbageholde bud på balanceringskapacitet og skal lade dem indgå i anskaffelsesproceduren, medmindre det sker på de i artikel 26 og 27 fastsatte betingelser.
4. Alle TSO'er der udveksler balanceringskapacitet, skal både sikre, at der er tilgængelig overførselskapacitet, og at kravene til driftssikkerhed i forordning (EU) 2017/1485 overholdes, enten ved hjælp af:
  - a) Metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet i henhold til stk. 6
  - b) Metoderne til tildeling af overførselskapacitet til balanceringsstidsrammen i henhold til afsnit IV, kapitel 2.
5. Alle TSO'er der anvender metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet, skal underrette andre TSO'er i deres LFC-kontrolblok om risikoen for manglende reservekapacitet i balanceområdet eller –områderne i dets systemområde, der kan påvirke opfyldelsen af kravene i artikel 157, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2017/1485
6. TSO'er der udveksler balanceringskapacitet vedrørende frekvensgenoprettelsesreserver, kan udforme et forslag til en metode for beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet. Metoden skal som minimum beskrive:
  - a) procedurerne til underretning af andre TSO'er i LFC-kontrolblokken
  - b) processen til vurdering af den relevante periode for udveksling af balanceringskapacitet
  - c) metoden til vurdering af risikoen for utilgængelig overførselskapacitet på grund af planlagte og uforudsete strømudfald og på grund af kapacitetsbegrænsninger
  - d) metoden til vurdering af risikoen for utilgængelig reservekapacitet på grund af utilstrækkelig overførselskapacitet
  - e) kravene til en nødløsning i tilfælde af utilgængelig overførselskapacitet eller utilstrækkelig reservekapacitet
  - f) kravene til efterfølgende gennemgang og overvågning af risici
  - g) reglerne, der skal sikre afregning i henhold til afsnit V.

7. TSO'er må ikke øge den sikkerhedsmargin, der er beregnet i henhold til forordning (EU) 2015/1222, på grund af udveksling af balanceringskapacitet vedrørende frekvensgenoprettesreserver og erstatningsreserver.

Artikel 34 omhandler aktørernes overførsel af balanceringskapacitet

Overførsel af balanceringskapacitet

1. Inden for geografiske områder, hvor balanceringskapacitet er anskaffet, skal TSO'erne give tilladelse til, at leverandører af balancerings tjenester kan overføre deres forpligtelser til at levere balanceringskapacitet. Den eller de berørte TSO'er kan anmode om en undtagelse, hvor kontraktperioderne for balanceringskapacitet i henhold til artikel 32, stk. 2, litra b), er nøje begrænset til kortere end en uge.
2. Det skal være tilladt at overføre balanceringskapacitet frem til mindst en time før begyndelsen på leveringsdagen.
3. Det skal være tilladt at overføre balanceringskapacitet, hvis følgende betingelser er opfyldt:
  - a) den modtagende leverandør af balancerings tjenester har bestået kvalifikationsprocessen vedrørende den balanceringskapacitet, som overførslen vedrører
  - b) overførslen af balanceringskapacitet forventes ikke at bringe driftssikkerheden i fare
  - c) overførslen af balanceringskapacitet overskrider ikke driftsbegrænsningerne i del IV, afsnit VIII, kapitel 1 og 2, i forordning (EU) 2017/1485.
4. Såfremt overførslen af balanceringskapacitet kræver anvendelse af overførselskapacitet, må en sådan overførsel kun være tilladt, hvis:
  - a) den overførselskapacitet, der er krævet for at gennemføre overførslen, allerede er tilgængelig som følge af tidligere tildelingsprocesser i henhold til afsnit IV, kapitel 2
  - b) overførselskapaciteten er tilgængelig i henhold til metoden til beregning af sandsynligheden for tilgængelig overførselskapacitet efter lukketiden for intraday-markedet for overførselskapacitet, jf. artikel 33, stk. 6.
5. Hvis en TSO ikke tillader overførsel af balanceringskapacitet, skal den pågældende TSO redegøre for baggrunden herfor over for de berørte leverandører af balancerings tjenester.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

FORSLAGET TIL MARKED

Denne sag drejer sig om godkendelse af markedet for frivillig udveksling af FCR-balanceringskapacitet imellem TSO'er fra Belgien, Danmark, Frankrig, Nederlandene, Schweiz, Tyskland og Østrig.

Afgørelsen er truffet i medfør af EBGL artikel 5, stk. 3, litra b, efter hvilken forslag til regler og processer for udveksling og anskaffelse af balanceringskapacitet efter EBGL artikel 33, stk. 1, skal godkendes af samtlige deltagerlandes nationale regulerende myndigheder.

EBGL opstiller ikke krav om, at der skal dannes et fælleseuropæisk marked for FCR, kun at hvis der dannes et marked, så skal dette anmeldes til de involverede landes re-

gulerende myndigheder. Der findes derfor ikke specifikke bestemmelser for FCR-markedet. EBGL opstiller imidlertid en række generelle regler for TSO'ernes udveksling af balanceringskapacitet.

Markedet er anmeldt af den danske TSO Energinet, til godkendelse hos Forsyningstilsynet som dansk regulator. Der er sket samtidig anmeldelse fra TSO'erne til de nationale regulerende myndigheder i de øvrige lande i samarbejdet.

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at det anmeldte markedsdesign lever op til EBGLs formål i EBGLs artikel 3, stk. 1, da en frivillig etablering af en fælles markedsplatform, fremmer integrationen af balancemarkederne, giver markedets aktører bedre mulighed for at konkurrere på tværs af landegrænser og øger effektiviteten af driften af transmissionssystemerne. Forslaget er desuden udviklet i overensstemmelse med de overordnede principper for markeder i EBGL, med TSO-TSO model, common merit order list og en algoritme, der fordeler købs og salgsbud på baggrund af fastlagte objektive kriterier.

Markedsaktørerne er blevet hørt undervejs i TSO'ernes arbejde med udviklingen af markedet, og TSO'erne har taget budskaberne med i betragtning ved udarbejdelsen af markedsdesignet. Forsyningstilsynet har desuden noteret sig, at Dansk Energi udtrykker overordnet tilfredshed med det anmeldte markedsdesign.

Forsyningstilsynet skal desuden henvise til det vedlagte bilag 3, hvoraf det fremgår, at de nationale regulatorer finder, at TSO'ernes forslag lever op til de formelle krav i EBGL, for hvad en anmeldelse skal indeholde.

Forsyningstilsynet vurderer derfor, at det anmeldte kan godkendes efter EBGL.

FRAVIGELSE AF ARTIKEL 34 I EBGL

TSO'erne i FCR-samarbejdet har anmeldt en anmodning om at fravige bestemmelsen i EBGL artikel 34, efter hvilken aktiverede aktører har adgang til at overføre deres forpligtelse til at levere balanceringskapacitet til andre aktører i det geografiske område, hvor balanceringskapacitet er anskaffet.

TSO'erne ønsker at fravige artikel 34, så aktørerne ikke får adgang til at overføre deres forpligtelser på tværs af landegrænser.

Efter EBGL artikel 34, stk. 1, så kan tilladelse til at overføre forpligtelser nægtes, hvis kontraktperioden for ydelsen er under én uges varighed.

Energinet har angivet, at anmodningen om fravigelse bunder i praktiske hensyn, da TSO'erne har vurderet, at det ikke er muligt at implementere en "solid proces for grænseoverskridende overførsel" inden for tidsfristerne. Dette skyldes ifølge Energinet blandt andet, at det stiller yderligere krav til markedsplatformen, samt en opdatering af

LFC controlleren på grænsen⁴ og en gennemgang af de implicerede landes incitamentsstruktur for levering, da der er forskel på de enkelte landes tilgang til sanktionering ved manglende levering.

Desuden påpeger Energinet, at der ikke er adgang til at overføre forpligtelser til at levere FCR i det vstdanske marked, og at dette ikke er blevet problematiseret af øvrige aktører i TSO'ernes høringer.

Forsyningstilsynet har forståelse for Danske Energis argumentation, og er enig i, at der er gode grunde til at tillade aktørerne at overføre deres forpligtelser. Forsyningstilsynet finder imidlertid, at der konkret er saglige grunde til ikke at tillade grænseoverskridende overførsler af balanceringsforpligtelser for FCR, ikke mindst hensynet til forsyningssikkerheden og kravene til opdatering af LFC controller. Forsyningstilsynet hæfter sig desuden særligt ved, at der ikke fratages danske aktører en rettighed, da adgangen til at overføre forpligtelsen ikke findes i dag, og at dette ikke er blevet problematiseret under tidligere høringer.

Da anmodningen i øvrigt opfylder kravet i artikel 34, stk. 1, om en kontraktperiode under én uges varighed godkender Forsyningstilsynet derfor, at aktørerne fratages adgang til grænseoverskridende overførsel af balanceringsforpligtelser.

Med venlig hilsen

Jon Christensen
Fuldmægtig

---

⁴ Efter Forsyningstilsynets forståelse er der tale om måleudstyr, der måler frekvensbalancen imellem LFC-området DK1 og det nordtyske område. Såfremt der ikke foretages korrekte målinger, risikeres der forkert aktivering af reserver.